

САНАА ОЛОХ

Атырдах ыйын
2 күнэ
ОПТУОРУННЬУК

№ 90
(9307)

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Чурагчи үчүрүн таһаажа

Пенсионная реформа

МОСКВАҒА ТОБУС МӨЛҮЙҮӨНҮ ЫЫТТЫБЫТ

Ити аңардас биһиги, чурапчылар. Биир эрэ сыл устата. Онтон оннук үһүс сылын ый аайы көһөрө алоробут. Москва. Внешэкономбанна. Ханньы харчыны? Кэнэбэски пенсиябыт мунһуулар (накопительная) чааһын. Биллэрин курдук, быһылгыттан 1967 сылтан бэттэх төрүөх туох баар биздэмэскэ илии баттаан харчы ылар үлэһиттэр ыйдаагы хамнастарын 4 % - к тэрияттэлэрэ кинилэр ааттарыгар пенсионнай фондага төлөөн иһэллэр. Бары бааһынайдар, предпринимателлэр, быстах үлэһиттэр фиксированная дизайн 150 солк. төлүүлэригэр 50 солкурбайа эмиз ити мунһууларга үгүллар.

Бу пенсия мунһуулар сорҕото дизайн үлэһит бэйэтэ дьаһайсар, нэһилиэстибэзэ хаалларар бырааптаах, тайа эрэ көнүллээх баанна, фондага уурдаран улаатыннарар кэлин сыннааланна табыстабына, пенсиятын базовой, страховой чаастарыгар эбилик ынар харчыта буолар. Дьэ бу харчыны ханна уурдарары быһаарбаккабыт ол Внешэкономбанна быһа ытылла турар. Ол туһунан икки сыл биллэрин, норуотка ааттанарынан "дьол суруктара", кэлбиттэрэ. Быһыл үсүһүн иһэллэр. Онно биир илиискэ мунһуулуубут харчык төһө-харча буолбутун, бырыһыана төһө улааппытын туһунан суруллар. Иккис араас илиискэ бу харчытын ханна уурдарарын быһаар дизайн бэлэм сайабыллыаһына бланката үгүллуубут. Ону үгүстэр билбэккэ, ааһайбакка, суолта бизрбэккэ сылдьылар. Ыйыттаахха: "Ээ, туох эрэ сурук кэлбитэ быһылыабы", — диэччи үгүс. Ону киһи баалаабат. Туох даһаны биллэрин, өйдөтүү, реклама сүөбүн тэнэ этэ. Аны Саха сиригэр ону уурдарар баан, фонда урут суоҕа. Сайабыллыаһына бизрэр болдьобу

былырын алтынныи 1 күнүнэн быһан кэбиситтэрэ. Үгүстэр онно "дьолларун суруктарын" тутта даһаны иликтэрэ. Соруйан аңарбут курдук. Ол түмүгэр аңардас Саха сириттэн миллиардынан суума, үлүүспутуттан уонунан мөлүйүүн ол баанга көстө. Онно быһыл 38 саастарыгар дизайн эдэр үлэһиттэр ити харчытын ханна уурдарарытын быһаарыахтыын наада.

Онно биир холобуру аҕалыым. От ыйын 12 - 13 күннэригэр Дьокүүскайга эбии пенсиянан хааччыыны туһунан улахан научнай-практической семинар буолан ааста. Семинарга Правительство председатели солбуйааччы А.В.Власов, Госдума депутата В.Н.Басыгов, үлэ, социальной хааччыыны министр Ю.А.Песковская, президент көмөлөһөөччүтэ В.В.Боровикова уо. д. а кыттан госуларствоттан тутулуга суох пенсионнай фондолар Россияга тэнийэн эрэллэрин, "Эрэл" фонданы Президент, Правительство күүскэ өйүүллэрин, быһылгы бюджеттан 35 мөл. солк. фондага эбии бэриллибитин, киһи үлэтин уопутун Россияга турбаттар туһунан күһүн Госдумага парламент истиилэрэ былаанналарын туһунан кэпсээтилэр. Читинскэй уобалас Агинскэй Бурятскэй национальнай уокуругар "Эрэл" фонда филиала аһыллыбыт. Семинарга ити филиал бэрэстэбиитэлэ С.Ж.Жамалова кыттыны ылла. Фонда толорооччу директора, Ил Түмэн депутата Ф.Ю.Луковцев Сибиир уонна Дальнай Восток манньык фондоларын Ассоциацияларын президентин талылыбыт. "Эрэл" быһыл балаан ыйыгар 10 сыллаах үбүлүүн бэлэтиир дизайн буолла.

Бу семинарга биһиги биир дойдулаахпыт, РФ пенсионнай

фондатын Саха сиринээби салаатын салайааччы маннайгы солбуйааччыта Г.М.Степанов пенсиянан хааччыыны туһунан олус өйдөтүүлээхтик кэпсээн баран: "Аңардас 2004 сыллаахха Саха сириттэн 836 мөлүйүүн пенсия мунһуулар чааһа Москвага барда. Маны бэйэбит республикабытыгар хаалларар ына үлэ барыахтаах. Мин бэйэм кэнэбэски пенсиям мунһуулар чааһын Внешэкономбантан (сыллаабы үүнүүтэ 4 %) "Эрэл" фондага көһөрдүм уонна эһигини ынырабын. "Эрэл" ситиһиилэри баһарабын", — дизайн этиитин түмүктээтэ.

Таарыччы аһыннахха, Татарстанга былырын улахан өйдөтүү үлэни ыттаннар ити пенсия мунһуулар чааһын үгүс өттүн (1,8 млрд. солк.) республикаларыгар хаалларан ипотеканан олоһор дьэни тутууга укпунтар. Оттон биһиги ити сыл аайы миллиарда чугаһы харчыбытын Москва ыта олоһобут.

Онно быһыл хас биирдии үлэһит ити ыйдаагы хамнаһын 4 % -ын ханна ытарын быһаарыахтаах. Россия үрдүнэн ону уурар лицензиялаах 70-тан тахса араас фондолар бааллар. Олортон Саха сиригэр "Алмазная осень" уонна "Эрэл" фондолар үлэһиттэр. Мантан икки ыйытын үөскүүр. Сайабыллыаһына суруйбакаһын ити харчыны Внешэкономбанна атын дьону байыта ытабын дуу? Эбэтэр чугасты дойдун, Саха сирин (үлүүһүн) туһатыгар "Эрэл" эбэтэр "Алмазная осень" фондоларга уарын ордук дуу? ("Эрэл" былырынныи сыллаабы үүнүүтэ 14,3 % -ка тэннэспитэ). Олору сөбүлээбэтэххинэ атын куораттарга, уобаластарга баар фондоларга ытабын дуу? Манна "Эрэл" госуларственнайга суох фонда дизайн санаабат дьон бааллара эрэбил.

Онно бири санатыым. Ити харчытын "Эрэл" көһөттөр-дөхтүнэ сыл аайы фондоттан харчын бачча буолла дизайн суруктар кэлэн иһиһтэрэ. Оччотугар эн бу фонда мөлөх эбит дизайн саарыны санааттаххына, сайабыллыаһына суруйан тайа баһарар фондага эбэтэр эмиз Москвага (Внешэкономбанна) төттөрү көһөттөрөрүн үтүө көнүлүн. Онно куттал төрүт суох. Мин санаахтар, ордук тыа дьонно, чугасты бу хармаангытыттан биир харчы барбакка эрэ, эн пенсионнай счечкар түһэ туурар харчыны Москва бааһыдарын буолбакка, бэйэ дойдутун сайдыытыгар угар ордук уонна туһалаах буолуо этэ. Холобур курдук эттэххэ ити 1953, 1957 сылтан бэттэх төрүөхтэр икки сыл устата Москвага ыппыт харчытын булан ыларгытын өйүм холлот. Онтон манна, "Эрэл" уктаахтыына, саатар, аахсарга чугас, үгүс буолла ити. Оттон уонна хатылаан эттэххэ, бу харчы бэйэм республикам, улуһум туһатыгар үлэлээр дизайн саныырга даһаны ордук буолбатах дуу? Мин суоттуурбунан биһиги улууска 1967 сылтан бэттэх төрүөх хамнас ылар, харчы аахсар кырата 3 тыһыынча үлэһит баара чухчы. Олор ити сылга 8-9 мөлүйүүн Москвага ыта олоһоллор. Кинилэр аны 12 - 30 сылынан пенсияга тахсалларыгар ити суума үүнэр бырыһыаннара үтүмэннээх үп буолуоҕа. Ону барытын ол Внешэкономбанна ытабыт дуу? Табо? Ону тоһкуйдаан, быһаарыны!

Иван ПОНОМАРЕВ,
"Эрэл" ГСПФ Чурапчытаагы
бэрэстэбиитэлэ.

Оттооһун - 2005

УЛУУСКА АТЫРДЫАХ ЫЙЫН 1 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН ОТТООҢУН СВОДКАТА

2005 с. От быһааһы (тыһа)	Оттуу ааһыа ааһы (тыһа)	2005 с. от быһааһы (тыһа)	Пресс-а- ааһы	Үлэһит ааһы	Ол ааһы				Тех ааһы	Үлэһит ааһы	Ол ааһы			Ол ааһы (тыһа)	Ол ааһы			Кыһыан (тыһа)	Ол ааһы		
					Мех.	Мех. ааһы	Кам- ааһы	Иин			ТХПК	Башы- ааһы	Нан ааһы		ТХПК	Башы- ааһы	Нан ааһы		ТХПК	Башы- ааһы	Нан ааһы
Булгун	2433	2900	5	36	4	11	12	9	58	450	20	21	405	710	150	40	520	350	120	30	200
Одуну	3788	2500	1	60	1	54	5		54	350		50	300	1200		200	1000	200		50	150
Хатын	2870	1900		78		58	6	14	70	300		90	210	1150		350	800	350		100	250
Болто	3000	1800		28		27	1		45	180		45	135	720		220	500	150		50	100
Хатер	2353	2000		40		27	8	5	55	260		40	220	850		250	600	160		40	120
Хатар	2864	1700		25		4	12	10	46	230		90	180	900		200	700	100		40	60
Хайыа	2092	1800		49	3	22	24		67	216		26	150	390		90	300	96		26	70
Чуор	2057	2100												420		180	240	150		65	85
Мурдуй	1313	2100	1	36	1	35			42	180		18	90	500		100	400	300		50	250
Тон	1441	1300		23		19	1	3	24	130		20	110	510		64	445	128		14	114
Копал	1813	1650	1	41		35	4	2	46	170		36	114	640		195	445	294		96	198
Алар	1627	1600	1	13		8	5		43	346	14	32	300	450	200	50	200	160	50	20	90
Бити	1884	1150												170		50	120	105		40	65
Армил	1465	1200		25		8	15	2	42	200		40	160	350		150	200	120		50	70
Сил	3632	3000	1	85	1	42	34	8	81	403		108	235	548		148	400	186		83	103
Мары	1689	2400												460		190	270	125		45	80
Чуор	1130	2600												420		120	300	70		25	45
Молос	220	250																			
Туй	510	450												250		100	150	40		10	30
Чурагчи МТС, АМО																					
Бары	37301	34400	11	540	13	371	127	53	673	3375	34	682	2649	10638	350	2697	7590	1084	3510	834	2080

Тыа хаһаайыстыбатын управлениета.

КЫСТЫККА БЭЛЭММИТ ХАЙДАБЫЙ?

Аны абыах айынан кыдаан кыһыммыт улууо, тымныгынан үрэн сирилэттэ. Сылаас сайыммытын саным-ахта оһох иннигэр муһуохтук. Өбүгэлэрибт сабаттан сайын буоллар эрэ аныгыскы кыстыгы хайдах туоруурбутун толкуйдаан төбөбүтүн сынньабыт. От-мас үлэтэ, дыһа ис-тас оноһуута... Оттон улуустук быйылгы кыстыкка бэлэм дуо? Онно туох үлэлэр бара туралларый? Ол туһунан дыһа-уот уонна коммунальнай хаһаайыстыба управлениетын директорун солбуйааччытын Август Викторович Смирников кытта кэлсэтэбит.

С.О: Быйылгы кыстыкка киири баһаанынан хайдахый? Сайын туох үлэлэри ыттыгыты уонна ыта сыйдыабыт?

А.В: Быйыл, сүрүннээн, сылаас-трассалары (теплотрасса) оноруу, эргэ турбалары уларытты, уопсайынан, өрөмүөн үлэтинэн дьарыктанабыт. Ол курдук Чурапчы салинньэтигэр эргэ балыһаа 200 м турба уларыттыбыт, сылаас-трасса онордубут, сана балыһа "кириитин" (приходун) уларыттыбыт, насолун, баһаарынай емкоһун оноро сыйдыабыт. Сылаас-трассаны опилка кутан куораттыбыт. "Улыба" оһо саадын уонна Софронов аатынан спортивной саала сылаас-трассатын, котельнайын оноро сыйдыабыт. Эби насос, буруо турбатын көнөрүөтүттүбүт. Манна үс биригээдэ үлэлиир. Биригээдэ иккис квартал котельнайыгар 75 тонна нефть киирэр ына емкость бэлэмниир. Нефть кута сыйдыаллар. Буруо турбата онордулар хаалла. Бэйэбит баһаарынай оһох туруохтаах, "Водоаборга" үлэлиир дыһаа сынньанар сир туттубут. Гаражыт харчы суох буолан сиппэккэ турар. Ону өрөмүөн үбүттэн ылан быйыл киирзүбүт дьээн быһаарыныбыт. Итиитин систематтардыла уонна икки аана бетоннаа илик. Атын биригээдэ мастарыскай тутта сыйдыар. Гимназияга, орто аскуолага биридии оһох туруохтаах. Котеллара кэлэ илик, абылаахтарына оноруохтаахпыт.

С.О: Оттон нэһиликтэригэр үлэ хайдахый?

А.В: Кытаанаах гараж көндөйө бүттэ. Быйыл олоҕо киллэрбит кили дьээн баһа санаалаахпыт. Котельнайга бири оһох турда. Арыылаах дьэки барыта бэлэм. Улахан Күөлгэ Е.А.Борисов көбүлээһининэн аскуола тутулло сыйдыар. Сыланта котельнай улаатыннары, ол эбэтэр сынньанар сир тутуута бара турар. Манна уонна гараж тутуохтаахпыт. Мындааһаага эмиз котельнайга сынньанар сир онордулаахтаах, буруо турбата туруохтаах. Котельнай сагардылан турар. Быйыл шпукатуркалааммыта, онон баһаарынай өттүгэр долгуйбаллыт. Хадаарга гараж шпукатуркалаан иһин бүтэрдүбүт. Диринтэ гараж көндөйө бүттүт. Оһо саадыгар атын оһох туруохтаах. Үс оһох үлэлиир ына оноруохтаахпыт. Турбатын баар, насос саһа. 340 м сылаас-трасса опилкалаан куораттаатыбыт. Мүгүдэйгэ икки оһох уларыыахтаах. Оһох кэлэ илик. Хайахсыкка туһа да оноро иликит. Ити эмиз матырыйаал суруттун.

С.О: ОДКХ-га үлэ төлөһүү хайдахый?

А.В: Ыам ыйдаагы тамнас 70%-на төлөннө. Бэс ыйынаагы уопуска харчытын төлөтүбүт. Икки ыйынан хайууһаан эрэбит. Кэлэр ый 10 күнүгэр дьэри тамнас кэлиэтиэ.

С.О: Быйылгы сылга ОДКХ структуратыгар туох уларытты баарый?

А.В: Чурапчы улуһун дьаһалтата бирикээс таһааран оларор дьэ фондатын суолу көрөр-өрөмүөннүүр ГУП-ка барда. Канализация, бөх өттө. 70-ча кили биһигиттэн абыһаата. Дьэлиэр эргэрэннэр көрөргө-харайарга ыарахан. Мин санаабар сөлкө мань дьаһайдылар. Үөһэттэн шатпыт уларыдан кэлэ. Холобура, 20-чэ килигээх АРДС суох буолла.

С.О: Оттон тэрээһин туһунан кэлсэттэххэ, быйылгы кыстык туох уратылааһый?

А.В: Быйыл нефть эрдэ кэлэ. Бары емкостар туолан тураллар. Куһаҥан суоллаах бөһүөлэктэргэ эр тахсыбакка турар. Барыта 500-чэ тонна кэлэ. Чоһлутун быйыл кыһын тымныы буолан быһааны таһынан туттубуллут, онон чоһ эби көрүлүрэ буолуо. Уонна чоһлут хаачыстыбата мөлүөт, таастаах буолан анара ырабылыһа.

С.О: Үлэ кырдык күөстүү оргуулар эбит. Былаангытын таһа толорон эрэбит?

А.В: 20% туолла дьэһхэ сөл. Ити Хайахсыкка уонна Болтоҥо үлэ олох барбакка турар. Матырыйаал кэлэ да биһиги үлэһиттэригэр дьэ эрэннэрэбин.

С.О: Кыстыкты сотору тирээн кэлиэ. Сылаас дьэһлэргэ озорорбут ОДКХ үлэһиттэригэр биһаачы тутулуқтаах. Кинилэр үлэлэрин түмүгэ — биһиги үлэһит-таһааныт, үөрэхтэп сабаланыыта. Онон ОДКХ үлэһиттэригэр өссө да күүрүүлээх үлэни, быһааннарын кэмгэр толороллоругар баһаарыабыт.

Арафена КУЗЬМИНА.

Бэһис чыһаппар

ҮЛЭ-ҮӨРЭХ, СЫНЬАЛАН - ЛААБЫР

Балаһан ыйа буолара "лог" курдук бири ый хаалла. Сотору аскуола аана тэһичи аһыллыа, үөрэх сабаланыа... "Мин сайын хайдах атаардым" дьээн тьл уруоктарыгар үгэскэ кубулуйбут өйтөн суруйуу хас биридии үөрэнээччи тэтэрээтигэр кылбайыа. Сорохтор эбээлэригэр, эһээлэригэр сынньаммыттарын, оттообуттарын, сир астаабыттарын суруйуохтара. Оттон үгүстэр ханнык лаабырга сылдыбыттарын, элбэх доһоттордоммуттарын, сананы, сонуну билбиттэрин-көрбүттэрин ахтыахтара. Ол туһунан сыта-тура толкуйдуур эрдэ. Билигин каникул...

Сайынгы лаабыр чэрчитин улуустуугар экологическай, спортивнай, туристическай, социальнай-педагогическай, үөрэх, үлэ, культурнай-эстетическай, тьа хаһаайыстыбатын өттүнэн хайыскалаах о.д.а. лаабырдар, ону таһынан оһо площадкалар үлэлиилэр. Бастагы сезон түмүгүнэн 2 тьл. таһа оһо хабыллан сынньанна.

Үөрэх управлениетын специалиһа, сайынгы лаабырдары кытта үлэлээх сыйдыар Александр Михайлович Иванов иһитинэрэтин истээхэ.

—Лаабырдарга производственной быһаан туолан ээр курдук, Хортуолпуй олордута үчүгэй, бары аскуолалар олортулар. Иок ферма-лаабыр баар. Оһолор кэтэх хаһаайыстыбага көмөлөһөлөр. Күрөө тутуугунан дьарыктаналлар. Үлэ биригээдэ кнэргэтингэ, оту-маһы олордута үлэлиилэр. Хас аскуола, бөһүөлэк аайы "Үлэ сомодотун киһи" (Центр

трудовых объединений) баар. Мындааһаага бэс түһүрү-күнүстэри үлэлиир лаабырдар: "Дабаан" (интернат-аскуола), "Кустук" (республикатаагы оһону чабдигирдэр киһи), "РМИД - Наука" (гимназия), "Эрэл" (инбалиит оһолору хаһаар), "Араскы" (саһа тутулуубут база) тьпигин быһаакка үлэлиилэр. Чаһырга улуустаагы "Дьобур" лаабыр оһолору үөрэтэр. Илин эһэр улуустартан оһолор кэлэллэр. Республиканскай колледжтан учууталлар тахсан үөрэтэллэр. Быйыл харчы көрүлүбэккэ волонтердарыт суохтар. Ол онугар оһолор өкөөргэ үлэһитлэр.

Салгыи Дирин орто агро-аскуола. Манна 350-чака оһо үөрэнэр. Хас сайын ахсын араас көрүннээх лаабырдар үлэлиилэр. Былырын улууска бастааннар, республикатаагы күрээк баран иккис миһэстэ буолан кэлбиттэр. Бастагы сезонга лаабыр начальниһа Светлана Петровна Осипова кэлсир: "Быйыл уон лаабыр баар. "Эрэл" спортивнай лаабырга туһуу уонна волейбол оһолору сыйдыаллар. Үкүн орто сүһүөх үөрэнээччилэрэ. Бастагы сезонга 25 оһо сырытта. Атырдыах ыйыттан иккис сезонга 9-с уонна 11-с кылаас үөрэнээччилэригэр БКЗ-бэ бэлэмнэнэр лаабыр аһыллар. Үс предмеккэ (физика, математика, нууһа тьла) үөрэнэллэр. Оһурут аһыгар үс сезонга уоннуу оһо сыйдыар. Сибээки көрүүтүгэр кыра кылаастан үс оһо. Аскуола сибээкитин, тас өттүгэр баар олордүүлэри көрөллөр. Маны

таһынан "Плодоягоднай" дьээн моонньоһону көрөр оһолор бааллар. А.А.Мартынов тьүөрт араастаах ("Хара кыталык", "Туймаада", "Якутаночка", "Мүрүһэн") 40 ук моонньоһону бэрэбэстэ. Маны икки оһо көрөр. Оһуола ньирээдэрин көрөр. "Фермерскэй" дьээн көрөр "фермерскэй" дьээн лаабырга бэс оһо сайын устата ньирээдэригэр ылан ньирээдэригэр дьэһлэригэр ылан көрөллөр. "Утум" дьээн поисковай-экспедиционнай лаабырга уон оһо нэһилик лаабырга үөрэтэр. Бу икки историйын үөрэтэр. Бу икки сезоннаах. Салайааччы К.М. Тарабукина. Күрөө онороскуу, от элэнота баар. "Дьобегей" баһынай хаһаайыстыба оһолору ылан үлэлэр. Балыһа иһинэн чабдигирдэр лаабыр баар. Итини таһынан араас сирдэргэ сынньаналлар. Мындааһаага "Араскы" дьээн агрономия өттүнэн хайыскалаах аскуолалар лаабырдарыгар 5 оһо барыта. Биологияны, химияны СГУ преподавателлэрэ үөрэтэллэр. Бу оһолор каникул кэмгэр

БГФ-ка киирэн үөрэнэллэр. "Дабаанга" 2, "Кустукка" 8 оһо бардылар. Куоракка "Алааска" 3, "Бингоа" 2, "Абыралга" 2, Өкөтөнөөбү "Дьобурга" 2, Сылантаагы музыкальнай лаабырга 2 оһо сынньана сыйдыаллар. Анаһаа 2 оһо барыахтаах. Быйыл волонтердарыт суохтар.

Быһаан туолуох курдук. Ол ээрэри от уонна үүт туолара саарбах. Быйыл сайын сайымкытын уларытан сүһүлэрбит саһа сиргэ үөрэмнээх сыйдыаллар. Ардах кэлэ-кэлэ түһэн, уопсайынан да оттуурга ыарахан.

Дьэ, ити курдук сайынгы лаабырдар бастагы, сорохтор иккис сезоннара бүттэ. Производственной быһаан да туолар чинчилээх. Инниктин да лаабырдарыт үүнэ, чэчирик, кэһи турдуһнар.

АЙААНА.

Хаартыскага: Диринтэбэ лаабыр үлэтин түһэнэ.



ЭБИИ КҮҮС-УОХ ЫЛЫНАН

От ыйын 11 күнүттэн Чурапчы салинньэтин иһигэр культурнай-спортивнай комплекһа (КСК) эдэр теннисчтэр "Факел" дьээн сайынгы лаабырдарга 16 хонук устата үлэлэтэ. Салайааччылар тренер С.Н.Башарина уонна практикантка Ю.М.Захарова оһолор сынньаланнарын дьарыктары кытта дьүөрлээн туһалаахтык атааралларыгар улахан болгомото ууран үлэһитлэр. Салгыи үөрэх кэмгэр теннис курдук элбэх

үлэни, тулууру, дуулууру ээйэр спорт бири көрүнэр баһалаах оһолору наардаан дьарыктылар. Лаабыр тердүс сыһын үлэлээн кэлэ. Манна оһолор бу уустук көрүннэ дьаныардаах, дуулуурдаах үлэниг киһи буола улаатарга үчүгэй үөрэһи ыларлар. Онуоха да сыал туруорунан эриһиллэр эбит.

Саһа киирэр оһолорго теннис техникатын билсүүтүнэн саһалаан рейтингтэ дьарыктар ыһыллаллар. Үгүс өттө улуус иһинээги аскуолалар үөрэнэ-

чилэрэ уонна Хайахсыт нэһилигэр баар теннис филиалыгар дьарыктанар оһолор сырыттылар.

Нэһиликтэн быһаан онордуллан, араас интэриһинэй күрэхтэһиллэр, ооннуулар буоллулар. Иккис сыһын дьарыктанар, элбэх күрэхтэһиллэргэ ситиһиллэрдээх Ньургун Осипов Кытайга теннис дьарыгар сыйдыан кэлбит "Поездка в Китай" дьээн үлүлүбүт видео-матырыйаалын аһына көрдүлэр. Бу киһиттэн

оһолор Кытай теннисчтэрин дьарыктарыттан элбэххэ үөрэннэр.

Лаабыр сабыллар күнүгэр салайааччылар хас биридии оһоо анал номинациялаах сертификат, өйдөбүннүк бэлэктэри туттардылар. Күһүн үөрэх дьылын сабаланыыга көрсүөхтүт дьээн, оһолор эриһиллэһтэн ситэн-хотон, күүстэригэр күүс эһинэн, "Факел" уотун "умуруоран", лаабыр салайааччыларыгар истиг сыһыаннарыгар махтанан тарастылар.

"СО" корр.



"ОРЛЕНОККА" СЫНЬАНЫМ

Быйыл сайын от ыйыгар 22 күн устата "Орленок" дьээн оһо сынньалан лаабырыгар сырыттым. Дьобуускайтан ТУ-154 самолетунан Краснодар куоракка көппүтүт. Чурапчы улуустунан мин, Алеша Егоров, уонна Одулуунтан Алеша Пономарев, оттон Саха сириттэн уопсайа 39 оһо буолан сырыттыбыт. "Орленокка" "Олимпийский", "Дозорный",

"Комсомольский", "Штормовой", "Звездный", "Стремительный" уонна "Солнечный" дьээн лаабырдар бааллар. Биһиги Алешанын "Комсомольский" лаабырга сырыттыбыт.

Лаабырбытыгар күн аайы Хара муорага сөтүөлүүбүт. Күһгэ биһэстэ аһаталлар. ШИК-ка (школа интересных каникул) харбыырга дьарыктаныыбыт. Күн аайы

Үбүлүү бырааһынньыгар Алешанын берытыгар көхтөөх кыттыһы ылыыбыт. Иосиф Кобзон концерт көрдөрбүтэ. Бу лаабырга сыйдыан элбэх саһа таһаарыстанным, аадырыстын бэрэстибит. Элбэх саһа ырыаны биллим. Биригэ үөрэнэр таһаарыстарбар, аймахтарбар өйдөбүннүк муора ракушкаларын, таастарын бэлэх аһаллым.

Васильевич Федоров дьээн кэргэттэригэр улахан махтал-бын тирдэбин. Бары үтүөнү баһарабын.

Алеша ЕГОРОВ, С.А.Новгородов аатынан

Чурапчы орто аскуолатын туйгун

үөрэнээччитэ.

Хаартыскага: Алеша "Орленокка" сыйдыан.

Аабаччы санаатын этэр

И. ПОНОМАРЕВ, Чурапчы.
Каартыскаа: В. П. Дюдороз.

